

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

[Telegram Prezydium Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego do
Ministra Skarbu Władysława Grabskiego i posłów ze Śląska
Cieszyńskiego z informacją o propozycjach bielskich Niemców
dotyczących ostemplowania marki na Śląsku Cieszyńskim, Cieszyn,
03.05.1920]

Liczba stron oryginału

6

Liczba plików skanów

7

Liczba plików publikacji

7

Sygnatura/numer zespołu

TR 015.161

Data wydania oryginału

1920

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

Telegraf Państwowy

Blankietu № 27

Przewodnika №

Otrzymany dn. 19 r.

o godz. min. od

Podpis urzędnika

1 albo KS BRZUSKA

15.461/1

minister skarbu grabski

Warszawa

z Cieszyn 3/5. 1920

№

słów

dn.

godz.

min.

niemcy bielscy operując się na rzekome oświadczeniu pańskiem że dla śląska relacja marki do kercny bentzie lepsza zadają obecne ostemplowania wprowadzonych już zupełne i bez żadnych przeszkód marek polskich. na wczorajszej konferencji zadali alpari albo 85 dla ostemplowanej marki. wedle stanowiska niemców relacja ta miałaby objąć i gotówkę i wszystkie inne pretensje książkowe i hipoteczne. - rachujemy że na całym śląsku na 3 miliardy marek ponieważ niemcy zadają faktyczne 30 procentowe agio skarbu państwa musiałby dopłacić około 1 miliard marek i pażie dopuszczenia do śląskiego stemplowania marek. stemplowanie to byłoby korzystne tylko dla kapitalistów i wierzycieli jest ogromnie szkodliwe dla dłużników i posiadaczy nieruchomości. dla nas robotniczej rzecz zupełnie obojętna. polityczne wprowadzanie moment seperatynny daje im prestige sfery rządzącej które to momenta będą się niemcy starali utrzymać i na przyszłość. podarunek jednego miliarda marek przez skarbu nie zyska nam niemieckich nacjonalistów a więc jest dla plebisytu niepotrzebny a w opinii komisji alianckiej rzecz niedopuszczalna. gospodarstwo dla nas szkodliwe albowiem 1) utrudni przerachowanie z małopolską

i narazi ją na straty 2) stworzy w państwie znowu dwie
waluty o różnym kursie przez co wzbudzi szalone spekulacje
3) posiadacze polskiej pożyczki państwowej a więc ludność tylko
polska straci 30 procent również tyle banki polskie które w niej
lokalowały 20 milionów kopeń 4) straci 30 procent posiadacze
depozytów w małopolsce które wynoszą około 20 milionów 5) na Śląsku
stworzy ogromny brak płynnej gotówki w ostemplowanych markach bez
możliwości jej zasilenia 6) Polsce zagraża agio marki ostemplowanej
co utrudni Polsce stosunki handlowe z zagranicą i pogorszy tam
kurs marki plebiscytowej cała ludność polska i wszystkie
nasze instytucje są przeciw temu lud robotczy grozi strejkami
przeciw temu stemplowaniu marki zadanie to stawia grupa bogatych
władców ze względu na własne osobiste korzyści. zadanie to oparte
na przekonaniu przyrzeczeniu pana ministra agitowane szeroko, sprawia
u nas szkodliwy ferment koniecznym jest stanowcze i jasne
i spieszne oświadczenie ministerstwa skarbu uchylające te
zamysły = prezydium rady narodowej śląskie banki polskie pawłita
bobek reger londzin .+

Nyd. W. P. 1915. 20 12. -
A

BIURA:

WE FRYSZTACIE
Telef. 1. 3. P. K. O. 49.011.

W CIESZYNIE
- GÓRNY RYNEK 1. 2.
Tel. 280/6. P. K. O. 124.649.

W POL. OSTRAWIE
naprzeciwko ratusza.

W RYCHWAŁDZIE
w domu Dr. MICHALIKA

W KARWINEJ
naprzeciwko gospody
GRITTNERA.

BANK ROLNICZY

Stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką.

W Cieszynie

dnia

2

191

TELEGRAM

Minister Skarbu GRABSKI

Warszawa.

Niemcy Bielscy, opierając się na rzekome os-
wiadczeniu Pana Ministra skarbu, że relacya marki do korony
będzie dla Śląska lepsza, stawiają obecnie żądanie osteplo-
wania marek, po już dekonanej zupełnie pomysłnie i bez prze-
szkód wymianie. Osteplowanie to ma na celu osiągnięcie wyrow-
nania do alpari marki z koroną przez 30 % dopłatę, lub co naj-
mniej wyrownania do relacyi 85 za 100. Zrzekanie się przyobie-
canego dla Śląska daru byłoby, ich zdaniem, głupstwem, a Śląsk
bezwzględnie wart takiego daru.

Na konferencji przedstawicieli strony niemiec-
kiej i polskiej, odbytej w Cieszynie dnia 29 kwietnia u Dyr.
skarbu przedstawiciele strony polskiej wypowiadali następu-
jącej treści zarzut y przeciw stepowaniu.

Wymieniona na Śląsku gotówka nie przekroczy
300 milijonów, więc dar można obliczyć na 100 milijonów.

ale związane z tem wyosobnienie waluty śląskiej konieczne

pociąga za sobą przeliczenie wszelkich pretensyi hipotecznych i książkowych, które musiały by być płacone marką stemplowaną. Obliczamy te pretensye na 2miliardy ,700 set miljonów, zatem do daru państwowego dłużnicy musieli by wierzycielem śląskim dopłacić 900 set milionów marek. Dłużnicy ślascy płaciliby śląską marką z dochodów, otrzymywanych także w marce śląskiej, ale dłużnicy nie ślascy, a takich znakomitą przewagę ma w Małopolsce n.p. Bielska Kasa Oszczędności musieli by do marki polskiej dopłacać, conajmniej 30% aż do, albo wygrawszy proces, naraziliby instytucję wierzycielom na stratę 30%, jakie ona swym właścicielem wkładek wypłacić by musiała. Szczególnie instytucje pieniężne polskie na Śląku, mając obecnie znaczne lokaty w Bankach Warszawskich, Poznańskich i Krakowskich były by narażone na znaczne straty, nawet na zupełną ruinę.

Posiadacze polskiej pożyczki państwowej z roku 1918 także straciliby na tej pożyczce 30%, otrzymując wypłatę w mniej wartościowej marce.

Przestemplowanie byłoby zamierzone na okres tylko przejściowy, bardzo krótki, do rozstrzygnięcia przynależności kraju, ale nie tylko na ten krótki okres wywołałoby walutowe zamieszanie:

I. Utrudniłoby przerachowanie z Małopolską i naraziło ją na straty.

II. Stwarzałoby w państwie po unifikacji waluty znowu dwie waluty o różnym kursie, wzbudzając znowu szalone spekulacje na różnicę.

III. Posiadacze pożyczki polskiej 1918 roku naokoło 40 milionów koron, straciliby na niej około 12 stu milionów koron, a instytucje pieniężne polskie, stowarzyszenia udziałowe, które same lokowały ponad 20 milionów koron kapitałów wkładekowych, stratą 6milionów przekroczyłyby podwajnie po-

BIURA:

WE FRYSZTACIE

Telef. 1. 3. P. K. O. 49.011.

W CIESZYNIE

GÓRNY RYNEK 1. 2.
Tel. 280/6. P. K. O. 124.649.

W POL. OSTRAWIE

naprzeciwko ratusza.

W RYCHWAŁDZIE

w domu Dr. MICHAŁKA.

W KARWINEJ

naprzeciwko gospody
GRITTNERA.

BANK ROLNICZY

Stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką.

W _____ dnia _____ 191 _____

siadany swój majątek, pociągając za sobą
wieloletysięczne rzesze członków, związanych nie-
ograniczoną poręką.

IV. Osebną walutą na malenkim terenie, w ilości ,
ograniczonej chwilowym zasobem, wytworzy niewątpliwie dotkli-
wy brak płynnej gotówki bez możności jej zasilenia.

V. Ażby marki stemplowanej wobec niestemplowa-
nej utrudni Polsce stosunki handlowe z zagranicą i kurs
marki tam pogorszy.

VI, Politycznie osobna waluta słaska wprowadza
moment separatywny, tak pożądanym przez Niemców, daje im
prestige sfery rządzącej, gospodarcze decydującej i zaczątek
odrębności, które te momenty Niemcy zawsze będą się starali
utrwalic.

VII. Agitacja za ostemplowaniem już obecnie
wytrwająca bardzo niepożądanym ferment, zwalczanie marki nie-
stemplowanej, obniżanie jej siły płatniczej.

VIII. Komisja Koalicyjna uważa, że względów ple-
biscyrowych, przesestemplowanie za niedopuszczalne.

Cała ludność polska, wszystkie polskie insty-
tucje są przeciwne stemplowaniu marki polskiej, lud robotniczy

grozi przeciw temu strajkiem. Żądanie grupy bogatych Niemców, oparte o rzekome przyrzeczenie P Ministra, powinno by znaleźć jak najprędze odparcie w jasnym i stanowczym oświadczeniu ministerstwa skarbu, uchylającym te zamysły.

Podarunek jednego miliarda marek przez Skarb państwa i ludność polską Śląska nie zyska nam niemieckich nacyonałów, więc byłoby dla plebisytu niepotrzebne.